

Respons

Irak: Byen Altun Kupri, mekling mellom klaner, æresdrap i det kurdiske samfunnet

Problemstilling/spørsmål:

- Sikkerhetssituasjonen i Altun Kupri i den senere tid.
- Maktforholdene i Altun Kupri.
- Hvem i familien det er som bestemmer om en kvinne skal få reaksjoner mot seg som følge av tapt ære, om en bror evt. kan utføre æresdrap på søster uten forutgående kontakt med øvrige familie.
- Om det eksisterer muligheter for å megle mellom familier i et tilfelle der to unge ugifte har truffet hverandre uten familienes samtykke.
- Om en bror ville ha kunnet nekte en søster å gjennomføre skolegang på barneskolenivå.

Sikkerhetssituasjonen i Altun Kupri

Landinfo har i sine kilder (i dette tilfelle ukentlige oversikter over sikkerhetsinsider i hver enkelt provins) for de siste seks månedene ikke funnet informasjon om slike insider i Altun Kupri. Landinfo tar dette som en indikasjon på at forholdene der har vært rolige i perioden.

Maktforholdene i Altun Kupri

Byen ligger nord for Kirkuk på grensen mellom Erbil og Tamim provinser, og synes å være de facto kurdisk kontrollert.

Beslutning om æresdrap

Beslutning om å tildele et familiemedlem æresstraff blir tatt i familieråd. I familieråd vil også mors mening veie tungt. Slik beslutning blir først tatt som en siste utvei. Før det evt. går så

Respons **Irak: Byen Altun Kupri, mekling mellom klaner, æresdrap i det kurdiske samfunnet**

langt, vil en lang rekke mennesker ha vært involvert i forsøk på å bilegge konflikten før den eskalerer ut av kontroll.

Dersom æresstraff skal tildeles en datter, er rangordningen mellom dem som skal utføre avstraffelsen, som etter Landinfos kjennskap er fastsatt i kurdisk tradisjon, som følger:

- Først far
- Derneft fars sønner
- Derneft fars brødre
- Derneft mors brødre
- Derneft fettere.

Vedkommende som skal iverksette straffen blir utpekt i familieråd.

Megling som konfliktløsningsinstrument i det kurdiske samfunnet i Irak

Følgende punkter oppsummerer megling som konfliktløsningsinstrument i det kurdiske samfunnet i Irak:

- Foregår i stammeråd
- Stammeråd er den tradisjonelle institusjon for konfliktløsning mellom stammer
- Praktiseres fortsatt med stor utbredelse
- Ligger også til grunn for meglingsvirksomheten ved frivillige organisasjoners samt myndighetsstøttede krisesentre i de tre nordlige provinsene
- Løsning/bileggelse er basert på forhandlinger mellom partene ut fra begreper som ære, skam, tilgivelse og kompensasjon
- Kompensasjon til skadelidte i penger eller naturalia
- Kurdiske myndigheter aksepterer meglingsløsning i stammeråd for mindre forhold, som for eksempel betalingsunnløtelse i mindre saker, mindre eiendomstvister, og familiesaker som bla. ekteskap og skilsmisse.
- Avtaler inngått i stammeråd om bileggelse av slike konflikter, aksepteres av kurdiske domstoler som lovlig inngåtte avtaler
- Domstolene behandler også forslag til løsninger som stammeråd bringer inn for dem til pådømmelse.

Disse konfliktløsningsinstrumentene brukes i hele Irak. Utenfor de tre nordlige (kurdiske) provinsene er de enda mer utbredt, som følge av at det ordinære rettsvesenet er svakere utbygd der.

Skolegang

Selv under pliktig skolegang har det forekommet at familien har holdt barn hjemme fra skolen i kortere eller lenger perioder, av årsaker som for eksempel hensyn til familiens

arbeidsoppgaver hjemme, krigshandlinger/uroligheter, lange avstander (i rurale strøk), med mer. Det vil være foreldrene som i så fall tar en slik beslutning.

Kilder

Norske og svenske utlendingsmyndigheters factfinding-reiser til Nord-Irak og Amman 2002-2006 (i alt fire reiser). Intervjuer med bl.a. kurdiske kvinneorganisasjoner.

UNHCR Country of Origin Information October 2005 - utdrag om Tribal Justice.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

© Landinfo 2006

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.